

Nodyn Technegol – Y dull o ymdrin â chwyddiant a'r defnydd o gyfradd ddisgownt Trysorlys EF a datchwyddyddion cynnyrch domestig gros yn y Memorandwm Esboniadol ar gyfer Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau)

Cyflwyniad

Mae'r nodyn hwn yn rhoi esboniad byr o gyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys EF a'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros ac yn amlinellu sut y maent wedi cael eu defnyddio yn y Memorandwm Esboniadol ar gyfer Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau)¹ yn unol â methodoleg sefydledig. I grynhoi, defnyddir y gyfradd ddisgownt ganolog a'r datchwyddyddion cynnyrch domestig gros yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol mewn gwahanol ffyrdd, a defnyddir y datchwyddyddion cynnyrch domestig gros yn yr Asesiad Fforddiadwyedd hefyd.

Y cefndir

Cyfradd ddisgownt Trysorlys EF

Mae disgowntio yn dechneg a ddefnyddir yn rheolaidd mewn gwerthusiad economaidd i fynegi costau a manteision sy'n digwydd yn y dyfodol yn nhermau gwerth presennol. Mae hyn yn galluogi cymhariaeth o brosiectau ac opsiynau gwahanol lle mae'r costau a'r manteision yn digwydd ar wahanol adegau mewn amser.

Mae'r rheswm pam y mae costau a manteision yn cael eu disgowntio mewn gwerthusiad economaidd yn ymwneud â Ffafiaeth Amser Gymdeithasol. Mae dwy elfen i Ffafiaeth Amser Gymdeithasol:

- Ffafiaeth amser - mae tystiolaeth y byddai'n well gan gymdeithas yn gyffredinol ddefnyddio nwyddau a gwasanaethau yn awr yn hytrach nag yn ddiweddarach, ac
- Effeithiau cyfoeth - gan fod cymdeithas yn gyffredinol yn dod yn gyfoethocach dros amser (mewn termau real), disgwylir i'r cyfleustod neu'r gwerth a geir o ddefnyddio nwyddau a gwasanaethau yn y dyfodol ostwng o'i gymharu â'r amser presennol.

Mae cyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys EF (3.5%) wedi'i chyfrifo i adlewyrchu cyfradd Ffafiaeth Amser Gymdeithasol. Dim ond i gostau a manteision dros y tymor byr i'r tymor canolig y cymhwysir hyn a dim ond lle bo hynny'n briodol.

Dylid cymhwyso cyfraddau disgownt is i gostau a manteision sy'n cael effaith dros y tymor hir, ac yn enwedig lle gallai cenedlaethau'r dyfodol gael eu heffeithio. Dylid cymhwyso cyfraddau disgownt is i effeithiau ar iechyd a bywydau pobl hefyd, ac i rai effeithiau ar yr amgylchedd (lle nad yw effeithiau cyfoeth yn berthnasol). Ar gyfer effeithiau ar iechyd, bywydau pobl a'r amgylchedd - sy'n pontio'r cenedlaethau - gall cyfraddau disgownt isel iawn fod yn briodol.

¹ [pri-ld16037-em-w.pdf \(senedd.cymru\)](#)

Yn ymarferol, mae disgowntio yn golygu bod pwysau sy'n gostwng ar y costau a'r manteision â gwerth ariannol sy'n digwydd ym mhob un o flynyddoedd gwerthusiad yn y dyfodol. Mynegir costau a manteision wedi'u disgowntio yn nhermau 'gwerth presennol'.

Er y gall y gyfradd ddisgownt amrywio rhwng gwledydd, mae'r dechneg o ddisgowntio costau a manteision i adlewyrchu ffafriaeth amser yn arfer safonol, ac mae wedi cael ei defnyddio'n gyson mewn Asesiadau Effaith Rheoleiddiol ar gyfer Biliau blaenorol.

Datchwyddydd cynnyrch domestig gros

Dull o fesur newidiadau mewn prisiau (h.y. chwyddiant) yn yr economi ddomestig yw'r datchwyddydd cynnyrch domestig gros. Fe'i cyfrifir gan Drysorlys EF gan ddefnyddio data cynnyrch domestig gros a gynhyrchir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Mae'r datchwyddydd cynnyrch domestig gros yn adlewyrchu prisiau'r holl nwyddau a gwasanaethau a gynhyrchir yn ddomestig yn yr economi, gan gynnwys gwasanaethau'r Llywodraeth. Mae'r sail eang hon yn golygu ei fod yn fwy addas ar gyfer llifoedd gwariant cyhoeddus sy'n chwyddo/datchwyddo na phrif fesurau chwyddiant eraill megis y Mynegai Prisiau Defnyddwyr neu'r Mynegai Prisiau Manwerthu.

Mae'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros yn cael ei defnyddio'n gyffredin i dynnu effeithiau chwyddiant o ddata cyfres amser (a dyna pam yr enw) ond gellir ei defnyddio yn yr un modd i addasu data i gynnwys chwyddiant.

Sut mae cyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys EF wedi cael ei defnyddio yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Ar ôl cynhyrchu amcangyfrif gorau o gostau'r Bil, mae'r costau hynny wedi cael eu disgowntio gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys EF, sef 3.5%, i gyfrifo gwerth presennol costau a Gwerth Presennol Net y Bil. Cofnodir y rhain ym mhrif dabl crynodeb yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol ar dudalennau 127-130 o'r Memorandwm Esboniadol. Oni nodir yn wahanol, nid yw'r holl ffigurau eraill a gyflwynir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi cael eu disgowntio.

Sut mae'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros wedi cael ei defnyddio yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Mae'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros wedi cael ei defnyddio i uwchraddio data costau 'hanesyddol' er mwyn sicrhau bod yr holl gostau yn rhannu blwyddyn sail brisiau gyffredin yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Er mwyn rhoi enghraifft, mae'r data sydd gennym ar gostau argraffu papurau pleidleisio yn deillio o 2021. Defnyddiwyd y gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros i uwchraddio'r

gost hon o 2021 i brisiau 2022-23 (y flwyddyn sail a ddefnyddir drwy gydol y dadansoddiad).

Er bod costau hanesyddol wedi cael eu huwchraddio i adlewyrchu chwyddiant, nid yw'r amcanestyniadau cost sy'n edrych tua'r dyfodol yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol wedi cael eu haddasu i gynnwys chwyddiant disgwylidig yn y dyfodol. Mae hyn yn unol â'r canllawiau yn Llyfr² Gwyrdd Trysorlys EF sy'n nodi y dylid amcangyfrif costau a manteision mewn gwerthusiad o werth cymdeithasol ym mhrisiau blwyddyn sail 'real'. Mae hyn yn golygu y dylid tynnu effeithiau chwyddiant cyffredinol.

Sut mae'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros wedi cael ei defnyddio yn yr Asesiad Fforddiadwyedd

Cytunwyd y bydd y Memoranda Esboniadol ar gyfer yr holl Filiau a gyflwynir yn y Senedd o drydedd flwyddyn y rhaglen ddeddfwriaethol ymlaen yn cynnwys Asesiad Fforddiadwyedd yn ogystal â'r Asesiad Effaith Rheoleiddiol. Gwnaed y newid hwn mewn ymateb i argymhellion a wnaed gan y Pwyllgor Cyllid.

Un o'r prif wahaniaethau rhwng yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol a'r Asesiad Fforddiadwyedd yw bod yr ail **yn** cynnwys chwyddiant prisiau cyffredinol ar gyfer y dyfodol. Am y rheswm a amlinellir uchod, ystyrir mai'r gyfres datchwyddydd cynnyrch domestig gros yw'r mynegai prisiau mwyaf priodol ar gyfer addasu'r amcangyfrifon cost i ystyried chwyddiant disgwylidig.

Mae'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol yn cyflwyno rhagolwg ar gyfer y datchwyddydd cynnyrch domestig gros yn y cyhoeddiad Rhagolygon Economaidd a Chyllidol sy'n cyd-fynd â Chyllideb Wanwyn a Datganiad Hydref blynyddol Canghellor y Trysorlys. Defnyddiwyd y rhagolygon yn Rhagolygon Economaidd a Chyllidol³ Gwanwyn 2023 (y diweddaraf sydd ar gael) i addasu'r amcangyfrifon cost yn yr Asesiad Fforddiadwyedd ar gyfer Bil Senedd Cymru (Aelodau ac Etholiadau).

Nid yw'r costau yn y dadansoddiad fforddiadwyedd wedi cael eu disgowntio gan ddefnyddio cyfradd ddisgownt ganolog Trysorlys EF.

Dadansoddiad Economaidd a Chyllidol
Trysorlys Cymru
Medi 2023

² [Y Llyfr Gwyrdd \(publishing.service.gov.uk\)](https://publishing.service.gov.uk)

³ [Rhagolwg economaidd a chyllidol - Mawrth 2023 - Y Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol \(obr.uk\)](https://obr.uk)